

โครงสร้างทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงที่เด็กและเยาวชนถูกกระทำในโรงเรียน : กรณีศึกษา
โรงเรียนแห่งหนึ่งในเขตภาคกลาง

บทคัดย่อ

ของ

ศาสตราจารย์ จันประเสริฐ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

พฤษภาคม 2553

จตุศกร์ จันประเสริฐ. (2553). *โครงสร้างทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงที่เด็กและเยาวชนถูกกระทำในโรงเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนแห่งหนึ่งในเขตภาคกลาง*. ปรินซ์นิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อ้อมเดือน สดมณี, อาจารย์ ดร. สชญ ภูงค์, อาจารย์ ดร. มนูญ มุกข์ประดิษฐ์.

การวิจัยเรื่องโครงสร้างทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงที่เด็กและเยาวชนถูกกระทำในโรงเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนแห่งหนึ่งในเขตภาคกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจถึงความหมาย รูปแบบและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงที่เด็กและเยาวชนถูกกระทำในโรงเรียนและเพื่อทำความเข้าใจถึงโครงสร้างทางสังคมของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ความรุนแรงที่เด็กและเยาวชนถูกกระทำโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการศึกษาเฉพาะกรณีเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตทั้งแบบไม่มีส่วนร่วมและแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ นักเรียน จำนวน 30 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน ได้แก่ ครู พ่อแม่ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่าความหมายและรูปแบบของความรุนแรงในโรงเรียนนั้นนักเรียนเห็นว่าเป็นการกระทำจากครู เพื่อน และบุคลากรในโรงเรียนที่ทำร้ายนักเรียนทั้งทางร่างกาย จิตใจ และเพศ สำหรับครูเห็นว่าเป็นการกระทำรุนแรงต่อร่างกายและจิตใจ รวมถึงการกระทำที่กระทบต่อสิทธิของเด็ก ซึ่งจัดเป็นความรุนแรงแฝงหรือความรุนแรงเงียบ ส่วนพ่อแม่ผู้ปกครองเห็นว่าเป็นการทำให้เด็กได้รับความกระทบกระเทือนทั้งทางร่างกายและจิตใจโดยเกิดจากเพื่อนหรือครูรวมถึงการไม่ได้รับสิทธิที่ควรจะได้รับในฐานะนักเรียนคนหนึ่ง ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาเห็นว่าเป็นการทะเลาะวิวาทระหว่างนักเรียนกับนักเรียนหรือครูกับนักเรียนรวมถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเพศที่สามซึ่งโดยสรุปการให้ความหมายมีความสอดคล้องกันว่าเป็นการกระทำ ความรุนแรงแก่นักเรียนในลักษณะที่ทำให้เกิดความเสียหายทั้งทางร่างกายและจิตใจและทางเพศ รวมทั้งความรุนแรงที่เกี่ยวข้องเนื่องกับเรื่องสิทธิของนักเรียนที่สมควรได้รับ

รูปแบบของความรุนแรง แบ่งเป็น 3 กลุ่ม โดยใช้เกณฑ์ คือ 1) ใช้เกณฑ์ของบุคคลที่ถูกกระทำ และเป็นผู้กระทำเป็นเกณฑ์ ได้แก่ ความรุนแรงระหว่างครูกับนักเรียน ความรุนแรงระหว่างนักเรียนกับนักเรียนและความรุนแรงระหว่างนักเรียนที่มีการดึงคนนอกเข้ามาเกี่ยวข้อง 2) ใช้เกณฑ์ผลที่เกิดขึ้นจากความรุนแรง ได้แก่ ความรุนแรงต่อร่างกาย ความรุนแรงต่อจิตใจ และความรุนแรงต่อเพศ 3) ใช้เกณฑ์วิธีการก่อความรุนแรง ได้แก่ การใช้กำลังทางกาย การใช้วาจาและการใช้ทั้งกำลังทางกายและวาจา

นอกจากนี้รูปแบบของความรุนแรงยังเกี่ยวข้องกับจุดเกิดเหตุในฐานพื้นที่ที่ก่อให้เกิดความรุนแรงซึ่งได้แก่ สถานที่ทั่วไปในโรงเรียนและสถานที่เฉพาะหรือลับตาคน

สำหรับปัจจัยที่เป็นเกี่ยวข้องกับความรุนแรงที่เด็กและเยาวชนถูกกระทำในโรงเรียนนั้นพบว่า มี 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) เด็กและเยาวชนที่ตกอยู่ในฐานะผู้ถูกกระทำเพียงฝ่ายเดียวซึ่งเกิดจากปัจจัยที่สำคัญคือจากตัวเด็กนักเรียนเอง และจากบริบทของโรงเรียน 2) เด็กและเยาวชนที่อยู่ในฐานะของผู้กระทำความรุนแรง ได้แก่ ปัจจัยจากตัวนักเรียนเอง จากครอบครัว จากเพื่อน จากการรับสื่อที่ไม่เหมาะสม และจากชุมชนแวดล้อม 3) เด็กและเยาวชนที่อยู่ในฐานะทั้งในฐานะทั้งผู้ถูกกระทำและผู้กระทำซึ่งมีปัจจัยตามสองลักษณะข้างต้นร่วมกับอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญคือการขาดวุฒิภาวะทางปัญญาและอารมณ์

ความรุนแรงที่เกิดขึ้นโรงเรียนนั้นมีความเกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางสังคมของโรงเรียน ซึ่งครอบคลุมถึงการจัดระเบียบบรรทัดฐานและการจัดระเบียบความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งปรากฏผลจากข้อมูลที่ได้จากภาคสนามว่ามีประเด็นที่สำคัญคือ โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ใน 5 คู่ ความสัมพันธ์ ได้แก่ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ครูใช้กฎระเบียบในเรื่องต่างๆ อย่างเข้มงวดอันมีผลต่อการทำทนายและการฝ่าฝืนกฎระเบียบของนักเรียน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน ได้แก่ แบบอุปถัมภ์ช่วยเหลือ แบบการยอมรับในอำนาจ แบบการยอมรับกันในกลุ่มนักเรียนเกเรด้วยกัน แบบการยอมรับกันในกลุ่มเด็กเก่งเด็กดีด้วยกัน แบบไม่ยอมรับความแตกต่างระหว่างกลุ่มหรือตัวบุคคลและแบบเชิงขู่สาว 3) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครูซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในแนวราบแบบตามสายงานหรือหน้าที่ความรับผิดชอบ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บริหารเป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจในแนวดิ่ง และ 5) ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะที่ต่างฝ่ายต่างคิดว่าตนมีอำนาจเหนือกว่าซึ่งโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในโรงเรียน มีผลทำให้เกิดระยะห่างทางสังคมระหว่างผู้ที่มีสถานภาพแตกต่างกันซึ่งส่งผลต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้น

โครงสร้างเชิงอำนาจกับความรุนแรงที่เด็กและเยาวชนถูกกระทำในโรงเรียนนี้ ได้แก่ อำนาจกับลักษณะพื้นที่ทางกายภาพ อำนาจกับกฎระเบียบของโรงเรียนและอำนาจกับสถานภาพและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

SOCIAL STRUCTURE INVOLVING WITH CHILDREN AND YOUTHS ' VIOLENCE AT
SCHOOL: A CASE STUDY OF A SCHOOL IN CENTRAL THAILAND

AN ABSTRACT

BY

THASUK JUNPRASERT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Doctor of Philosophy Degree in Applied Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University

May 2010

Thasuk Junprasert. (2010). *Social Structure Involving with Children and Youth's Violence at School: a Case Study of a School in Central Thailand*. Dissertation of Ph.D. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assist. Prof. Dr. Omduean Sodmanee, Lecturer Dr. Sadhon Bhookong, Lecturer Dr. Manoon Mukpradit.

The objectives of this study, Social Structure involving with Children and Youths' Violence at School: A case study of a school in Central Thailand, are to comprehend the meanings and configurations of school violence which affect the children and to understand the whole social structures of school and abused youths' violent phenomena via the experiences and ideas of the student or others who are involved. In this study, qualitative research methodology (case study) was used. There were various ways of collecting information, participative observation, non-participative observation, in-depth interview and focus group. Key informants were 30 school students and others who concerned with those students such as teachers, parents or relatives, school committee, total numbers were 20 persons excluding numbers of the students.

This research found that the meanings and school violence features were from the conducts of teachers, friends, and someone who works at this school; these people hurt students' body, mind and sex in addition to students' right in case of teachers' vision which is latent or silent violence. Parents defined the violence as to impair students' mind and body influenced by peers or teachers including with not be given enough opportunities in learning. Whereas, school board picked out that the violence is the fighting among students or between teacher and student and also gender deviance group, this definition can be summarized it is the aggressive behavior which destruct victims' mind, body and sex as well as their deserving right.

Violence can be divided into three groups depending on diverse criterions; 1) treated person and ones who treat, 2) consequences from violence and 3)ways of conducting violence. Furthermore, the study reveals three factors that indicate the violence manipulation of youths; 1) only be abused children, the personality of victim is very important that means if his performance annoyed someone, he might confront with violence. School portion would also lead to violence at school. 2) youths who create the violence; the main cause of this is from

5 agents, themselves, family, friends, media, and community. 3) youths who treat violently and be treated brutally; they learn from their experiences and viciously treat others.

School violence has been intensively related to social structure of school which covers school rules and discipline administration. From the field work; found that the relationship among people who play important roles at school is one of main structure comprises of major 5 pairs; 1) the association between teacher and student; reflect the authority of superiors 2) the association between student and student which embraces 6 kinds of relationship; assistance, authority acceptance, in-group acceptance of good and bad students, unacceptability of students' distinction and sexual relationship. 3) the association between teacher and teacher, it is horizontal relationship 4) the association between teacher and administrators; it is the vertical relationship 5) the association between student and person working at school. From these associations affect the difference of people which leads to school violence.

Authority is the focal key which has been always attached to other school aspects such as school environment and person status.